

Posudek na bakalářskou práci

Eliška Králová, Ochrana památek na malém městě: ideje – kauzy – aktéři. Venkovská pobočka Klubu za starou Prahu v Pelhřimově v období 1. poloviny 20. století, Ústav historických věd FF Univerzity Pardubice, 2022.

Práce Elišky Králové představuje zdařilé, pramenně kvalitně nabádané a dobře strukturované pojednání o ochraně památek v Pelhřimově v období první poloviny 20. století. Autorka si za téma své bakalářské práce zvolila nahlédnutí půlstoletí místy explozivnějšího, povětšinou však spíše provinčně pozvolného stavebního a urbanistického rozvoje venkovského města, usazeného v malebné krajině vysočinské krabatiny, netradiční perspektivou starostí a péče o místní památkový fond. Předložená kvalifikační práce je pokusem o všestrannou analýzu aktivit venkovské pobočky Klubu za starou Prahu v Pelhřimově, pokrývajících léta 1910 až 1937. Jednotlivé kapitoly práce popisují a diskutují dochovaný fond korespondence, kterou představitelé pelhřimovské pobočky vedly s pražským Klubem Za starou Prahu (dále jen KZsP), stěžejní památkové kauzy ve městě a jejich občas bouřlivější, většinou však ztišený ohlas v lokálním tisku. Nikoli posledním cílem práce bylo představení klíčových aktérů ochrany památek v Pelhřimově a v jeho okolí a dvou nejvýraznějších osobností pelhřimovského odboru Klubu Za starou Prahu – Karla Polesného a místního děkana Františka Bernarda Vaňka a jejich následovníků (Jan Friedl). A také zhodnotit pelhřimovské aktivity předního architekta české předválečné moderny Pavla Janáka. Eliška Králová při zpracování tématu nečerpala pouze z písemností a obrazového materiálu, uložených ve fondu pelhřimovské pobočky KZsP, ale využila i další archivní fondy ze SOBa v Pelhřimově; navázala tímto částečně na práci Hany Kábové, publikované v roce 2010. Dále při zpracování tématu využila sice nemnohou, ale volbou adekvátní historickou, topografickou, uměnovědnou a regionálně zaměřenou sekundární literaturu.

Autorka si téma vybrala z ryze osobních důvodů, v Pelhřimově prožila značnou část svého dosavadního života a k městu ji pojí bohaté emoce. V sedmi kapitolách práce jsou postupně vylíčeny historie vzniku a raného fungování pražského Klubu Za starou Prahu, přiblížena stavební „podobenka“ a nákras společenské atmosféry města Pelhřimova v závěru 19. století a na počátku 20. století a okolností vzniku a ustanovení venkovské pobočky KZsP, včetně charakteru členské základny a sympatizantů spolku, a popsány jeho aktivity. Následně se autorčina pozornost koncentrovala na vylíčení vybraných kauz (regulace řeky Bělé, záchrana starého kamenného mostu u Dolní brány, fenomén lepenkové krytiny na městské zástavbě), které působení pelhřimovské pobočky KZsP provázely. Vybrány k prezentaci v práci byly především ty kauzy, jež se týkaly proměn veřejného prostoru města, a jako takové byly okomentovány na stránkách pokrokového regionálního týdeníku Jiskra. Poslední sedmá kapitola práce shrnuje činnost pelhřimovského odboru ve válečných letech i po nich, a nakonec sleduje jeho samotný zánik a odkaz.

Eliška Králová téma dokázala dobře strukturovat, studované prameny interpretovala v práci přesvědčivě. Nutno též vyzvednout autorčinu schopnost hutné zkratky a organického popisu jednotlivých kauz a celkově příjemnou stylistiku. Práce je čtivá, jazykově kultivovaná.

Otázka k diskusi:

Zanechala činnost venkovské pobočky KZsP hlubší stopu v atmosféře města a aktivitách jeho obyvatel v oblasti ochrany památek na Pelhřimovsku i s přesahem do období druhé poloviny 20. století (např. v aktivitách ochrannářského mládežnického hnutí Brontosaurus v péči o torzální architekturu apod.)?

Práci v úhrnu hodnotím jako vydařenou, splňující kritéria pro kvalifikační práci bakalářského stupně, rád ji doporučuji k obhajobě a navrhuji ji klasifikovat známkou „B“, **výborně minus**.

V Pardubicích 15. května 2023

doc. Mgr. Pavel Panoch, Ph.D.